

Π ΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αι ἀπολεσθεῖσαι τοιχογραφίαι τῆς Παναγίας τῶν Χαλκέων Θεσ-		
σαλονίκης ὑπὸ *Ανδρ. Ξυγγοπούλου	Σελ.	1
Οι δημοσιευμένες διμιλίες τοῦ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης Ἰ-		
σιδώρου ὡς ἵστορικὴ πηγὴ γιὰ τὴ γνώση τῆς πρώτης		
Τουρκοχροατίας στὴ Θεσσαλονίκη (1387 - 1403) ὑπὸ *Απ.		
E. Βακαλοπούλου	»	20
Manuel Paléologue épître à Cabasilas ὑπὸ J. L. o e r t z	»	35
Βυζαντινὰ καὶ μεταβυζαντινὰ ἔγκωμια εἰς τὸν "Αγιον Δημή-		
τριον ὑπὸ Βασ. Λαούρδα	»	47
Τὸ ἀρχεῖον τῶν ἀδελφῶν Γραμματικοῦ ὑπὸ I. Βασδραβέλλη	»	161
Ἡ μακεδονικὴ πόλις ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τῆς μέχρι τῶν χρο-		
νων τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ὑπὸ Δ. Κανατσούλη .	»	232
Δύο νέα ἔγγραφα ἀφορῶντα εἰς τὴν Νέαν Μονὴν Θεσσαλονί-		
κης ὑπὸ Γ. Θεοχαρίδου	»	315
*Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Θεσσαλονίκης Γαβριὴλ ὑπὸ		
Λουΐζας Συνδίκα - Λαούρδα	»	352
*Ο ἀρχιεπίσκοπος Γαβριὴλ καὶ ἡ πρώτη τουρκικὴ κατοχὴ τῆς		
Θεσσαλονίκης (1391 - 1403) ὑπὸ *Απ. E. Βακαλοπούλου	»	371
Πολύγυρος ὑπὸ Α. Γ. Τσοπανάκη	»	374
Ἡ Κεντρικὴ Σχολὴ Ἀλιστράτης ὑπὸ *Αθανασίου Γιομπλιάκη	»	381
Κατάλογος λειτουργικῶν εἰληταρίων τῆς ιερᾶς Μονῆς Μεγίστης		
Λαύρας ὑπὸ † Χρυσοστόμου Λαυριώτου	»	391
Κατάλογος λειτουργικῶν εἰληταρίων τῆς ιερᾶς Μονῆς Βατοπε-		
δίου ὑπὸ Δινού Πολίτη	»	408
Παρατηρήσεις τινὲς εἰς Συμεὼν Θεσσαλονίκης «Διάταξις ἀκρι-		
βῆς τῆς ἑορτῆς τοῦ 'Αγίου Δημητρίου» ὑπὸ Σ. Πελεκανίδου	»	410
*Η διαθήκη τοῦ 'Οσίου Νικάνορος τοῦ Θεσσαλονικέως ὑπὸ N.		
Π. Δελιαλῆ	»	416
Μία εἰκὼν τοῦ δισίου Νικάνορος ὑπὸ Λουΐζας Συνδίκα - Λα-		
ούρδα	»	426
*Η φορεσιὰ τῆς Μπαλάφτσας ὑπὸ Nίκου B. Κοσμᾶ	»	433
Καταφυγὴ - Ἀχειροποίητος ὑπὸ *Ανδρ. Ξυγγοπούλου	»	441
Τὸ ἀρχεῖον τοῦ μακεδονομάχου Τσόντου Βάρδα ὑπὸ Κωνστ.		
*Αθ. Διαμάντη	»	449

·Ο ἐθνομάρτυς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Ἰωσήφ Δαλιβήρης δ ἀπὸ Δράμας ὑπὸ Τ. Αθ. Γριτσοπούλου	Σελ.	470
Τέσσαρες Βυζαντινοὶ καθολικοὶ κριταὶ λανθάνοντες ἐν βυζαν- τινῷ γνωστῷ κειμένῳ ὑπὸ Γ. Θεοχαρίδου	»	495
Μακεδονικὰ ἔγγραφα καὶ ἔθιμα καὶ δοξασίαι ὑπὸ Στ. Π. Κυ- ριακίδου	»	501

ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ

·Η ἔξαγωγὴ χειρογράφων ἐξ Ἀγίου Ὁρούς ὑπὸ Στ. Π. Κυ- ριακίδου	»	532
·Ανέκδοτον φιλομάνιον τῆς Μονῆς Βλαττάδων τοῦ ἔτους 1486 ὑπὸ Ι. Βασδραβέλλη	»	533
·Ιστορικὰ διηγήσεις διάφοροι ὑπὸ Ι. Βασδραβέλλη	»	536
·Ο Βυζαντινὸς ζωγράφος Καλλιέργης ὑπὸ Γ. Θεοχαρίδου . .	»	541
·Ο ζωγράφος τῆς ἴστορικῆς τοιχογραφίας ἐν τῇ βασιλικῇ τοῦ Ἀγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης ὑπὸ Γ. Θεοχαρίδου . .	»	543
·Ο ζωγράφος Μιχαὴλ Ἀστραπᾶς ὑπὸ Σ. Πελεκανίδου . .	»	545
·Υπῆρξε ἐπὶ Τουρκοκρατίας μητροπολιτικὸς ναὸς δ Ἀγιος Γε- ώργιος (Rotonda) καὶ πότε ὑπὸ Απ. Βακαλοπούλου . .	»	547

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

G. Mille t, La peinture du moyen âge en Yougoslavie. Fasc. II. Album présenté par A. Frolow. Paris 1957 ὑπὸ Ανδρ. Συγγοπούλου	»	550
Recueil des travaux sur la protection des monuments hi- storiques, τόμ. IV-V. Beograd 1955 ὑπὸ Σ. Πελεκανίδου	»	558
K. Γ. Ἀνδρέας, Ἡ μουσουλμανικὴ μειονότης τῆς Δυ- τικῆς Θράκης. Θεσσαλονίκη 1956 ὑπὸ Βασ. Δασύρδα .	»	562
N. α ο ν μ Σ π α ν ο ū, Ἄναμνήσεις ἐκ τοῦ Μακεδονικοῦ ἄγῶ- νος. Θεσσαλονίκη 1957 ὑπὸ Βασ. Δασύρδα	»	564
P. ε ρ ι κ λ έ ο ν σ Ἀ λ ε ἔ, Ἄργυρο π ο ύ λ ο ν, Ὁ Μα- κεδονικὸς ἄγών (Ἀπομνημονεύματα). Θεσσαλονίκη 1957 ὑ- πὸ Βασ. Δασύρδα	»	565
Δημητρίου Πουλάκον, Ἡ σύγχρονος Τουρκία. Ἀ- θῆναι 1957 ὑπὸ Βασ. Δασύρδα	»	565
·Ανδρ. Ξυγγιάπονού, Τὰ μνημεῖα τῶν Σερβίων. Ἀ- θῆναι 1958 ὑπὸ Βασ. Δασύρδα	»	566
Τουρκικὰ ἔγγραφα περὶ τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος. Ἐπιμελεῖα ·I. K. Βασδραβέλλη. Θεσσαλονίκη 1958 ὑπὸ Βασ. Δασύρδα	»	567
Geoffrey Chandler, The Divided Land. London		

1959 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	Σελ.	569
N i c. P. Andriotis, The Confederate State of Skopje and its language. Athens 1957 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	570
Α ποστόλον E. Bakalaπούλου, Οἱ Δυτικομακεδόνες ἀπόδημοι ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Θεσσαλονίκη 1958 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	571
Γ. I. Θεοχαρίδον E. Σύντομος ἴστορία τοῦ Ἀγίου Ὁρούς. Θεσσαλονίκη 1958 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	571
Χριστοφόρον Nάλτσα, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγῶν εἰς τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. Θεσσαλονίκη 1958 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	572
Γεωργίου Σπ. Πάλλα καὶ Παναγιώτον Φιλ. Ζιώτα, Ὁ καπετάν Ἀγρας καὶ διάγκας (ἴστορικὸν δρᾶμα καὶ ἀφήγημα). Ἐδεσσα 1958 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	572
Γ. Α. Μαρβέλη, Παῦλος Μελᾶς. Θεσσαλονίκη 1958 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	572
Θεοδ. Γρηγ. Κανελόπούλον, Καπετάν Ἀγρας, Τέλλος Ἀγαπητὸς ἐθνομάρτυρας (1880 - 1907). Ἀθῆναι 1958 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	573
Απ. Κ. Γκισδαβίδη, Τὸ Μελένικον. Ἀρχαιογικὴ καὶ ἴστορικὴ μελέτη. [Θεσσαλονίκη 1958] ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	574
Μηνᾶ Εμμ. Μαλούτα, Τὰ Σέρβια. Ἰστορικὴ καὶ λαογραφικὴ ἐπισκόπησις. Θεσσαλονίκη 1956 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	575
Μιχαὴλ Θ. Λάσκαρι, Τὸ Ἀνατολικὸν ζήτημα. Τόμ. Α'. τεῦχ. Β' (μέχρι τοῦ 1878). Θεσσαλονίκη 1957 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	575
Γ. Μόδη, Μακεδονικὲς ἴστοριες (τεῦχη 2). Ἀθῆναι 1957 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	576
Sydney Louch, The Holy Mountain. London 1957 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	576
Emmanuel Amand de Mendietta, Le mont Athos. La presqu'île de Caloyers. Desolée de Brouwer 1955 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	577
Βιβλιοθήκη τῆς Βυζαντινῆς Θεσσαλονίκης. 1. Ἰωάννου Ἀναγνώστου, Διήγησις περὶ τῆς τελευταίας ἀλώσεως τῆς Θεσσαλονίκης. Μονῳδία ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Θεσσαλονίκης. Εἰσαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια Γιάννη Τσάρα. Θεσσαλονίκη 1958 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	»	577

- Robert Lee Wolff, The Balkans in our Times. Harvard University Press 1956 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . Σελ. 582
- Osteuropa Handbuch. Jugoslavien. Herausgegeben von Werner Markert. Brelrau - Verlag 1954 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 583
- L. S. Stavrianos, The Balkans since 1453. New York 1958 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 584
- B. P. Papadakis, Histoire diplomatique de la question Nord-Epirote (1912 - 1957). Ἀθῆναι 1958 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 587
- *Αθανασίου Σουλιώτη - Νικόλαΐδη, 'Ο Μακεδονικός Ἀγών, 'Η «'Οργάνωσις Θεσσαλονίκης» 1906 - 1908. Θεσσαλονίκη 1959 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 588
- *Αρχείον Μακεδονικοῦ Ἀγῶνος Πηνελόπης Δέλτα. 1. Γερμανοῦ Καραβαγγέλη 'Ο Μακεδονικός Ἀγών ('Απομνημονεύματα). Θεσσαλονίκη 1958 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 589
- *Ο Μακεδονικός Ἀγών εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Σερρῶν κατὰ τὸ 1907. 'Εκθέσεις τοῦ προξένου Σακτούρη ὑπὸ ΙΙ. Πέννα καὶ Βασιλείου Λαούρδα. Ἀθῆναι 1958 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 589
- Albania. Stavro Skendi editor. New York 1957 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 590
- Yugoslavia, by Robert F. Byrnes. New York 1957 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 590
- Polychronis K. Enerekides, Griechische Handelsgesellschaften und Kaufleute in Wien aus dem Jahre 1766. Θεσσαλονίκη 1959 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 591
- *Αντωνίου Λ. Άδαμοπούλου, 'Η γεωργοϊκομικὴ ἔξέλιξις τοῦ νομοῦ Φλωρίνης. Θεσσαλονίκη 1958 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 593
- Μιχαήλ Αθ. Καλινδέρη, Αἱ συντεχνίαι τῆς Κοζάνης ἐπὶ Τουρκοκρατίας. Θεσσαλονίκη 1958 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 593
- Δημητρίου Ι. Λαζαρίδη, 'Η Θάσος. Θεσσαλονίκη 1958 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 594
- Jozo Tomasevich, Peasants, politics and economic change in Yugoslavia. Stanford University Press 1954 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 594
- Tyrcki docymenti zu Makedonckata istorijia 1827 - 1839. Skopje 1958 ὑπὸ **Βασ. Δαούρδα** . . . . . » 596
- Joel Martin Halpern, A Serbian village. Co-

lumbia University Press. New York 1958 ὑπὸ Βασ.	Σελ. 597
Δαούρδα	» 548
†Ιωάννης Μαρτινιανός, Ἡ Μοσχόπολις, 1330-1930.	
Ἐπιμελεία Στύλπωνος Π. Κυριακίδου. Θεσσαλονίκη 1957	
ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	» 600
Romania, Stephen Fischer Galati editor. 1957 ὑπὸ Βασ.	
Δαούρδα	» 601
Djoko Slijepcevic', The Macedonian Question. Chicago 1959 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	» 605
Peter Hammond, The Waters of Marah. The present state of the Greek church. London 1956 ὑπὸ ¹ Βασ. Δαούρδα	» 606
Bulgaria, L. A. Dellin editor. New York 1957 ὑπὸ Βασ.	
Δαούρδα	» 607
Myrrha Lot-Borodine, Nicolas Cabasilas. Éditions de Orante 1958 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	» 607
Monica Krippner, Beyond Athens. London 1957 ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	» 607
Monuments of Thessaloniki ὑπὸ Βασ. Δαούρδα	» 607
Franz Babinger, Sultanische Urkunden zur Geschichte des osmanischen Wirtschaft und Staatsverwaltung. München 1956 ὑπὸ Στ. ΙΙ. Κυριακίδου	» 608
Franz Babinger, Die Aufzeichnungen des Genuensis Iacobo de Promontorio de Campis über den Osmanenstaat um 1475. München 1956 ὑπὸ Στ. ΙΙ. Κυριακίδου	» 609
André Guillou, Les archives de Saint-Jean-Providence sur le mont Menécée. Paris 1955 ὑπὸ Στ. ΙΙ. Κυριακίδου	» 610
Franz Babinger, Maometto il Conquistatore et il suo tempo. Giulio Einaudi editore 1957 ὑπὸ Στ. ΙΙ. Κυριακίδου	» 614
Xαροκόπειον Γεωργ. Τσέκος, Ἰστορία τοῦ Ἀσβεστοχωρίου. Θεσσαλονίκη 1957 ὑπὸ Στ. ΙΙ. Κυριακίδου	» 615
Charlis Diehl, Byzantium: Greatness and Decline. Transl. from the French by Naomi Walford. With Introduction and Bibliography by Peter Charanis. Rutgers University Press 1957 ὑπὸ Στ. ΙΙ. Κυριακίδου	» 617
Βασιλείος Λαούρδα, Ὁ Μακεδονικὸς Ἀγών εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Σερρῶν κατὰ τὸ 1907 (Ἐκθέσεις τοῦ Προ-	

ξένου Σακτούρη). Εἰσαγωγὴ ὑπὸ Ηέτρου Πέννα. Ἀθῆναι
1958 ὑπὸ **Στ. ΙΙ. Κυριακίδου** . . . . . Σελ. 618

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ » 621

Ἐπιστημονικὰ ἀνακοινώσεις	»	»
Διαλέξεις.	»	»
Ἐκδόσεις	»	623
Ἐπιστημονικὰ τελεταὶ	»	625
Ἐπίτιμοι Ἐταῖροι	»	625
Μεγάλοι Εὑρεγέται	»	626
Ἐκλιπόντα μέλη	»	627
Συμμετοχὴ εἰς ἐπιστημονικὰ συνέδρια	»	627